

„Rozklad pokračuje a blíží se chaosu, v němž síly na sebe narážejí slepě. Výsledkem může být nanejvýš řád, který bude lidem přechodně vnucen. Nikdy však mír, chránící svobodnou, tvořivou práci.“

Leonhard Nelson (filosof, otřesený zážitky z I. světové války)

Drobečky svědomí

Paradigma Hirošimy vyhrabalo kostlivce strachu a probudilo vzdělanci popichované veřejné mínění, naléhající na nový pokus o dorozumění mezi Východem a Západem. Albert Einstein zděšeně volal: *„Závod ve zbrojení mezi USA a SSSR nabývá povahy hysterie. Na obou stranách se za zdí státního tajemství horečně zdokonalují prostředky hromadného ničení. Je to vývoj tím příznačnější, že vystupuje jako nutnost. Každý krok se zdá nevyhnutelným důsledkem předešlého. A na obzoru se zřetelněji a zřetelněji rýsuje všeobecná zkáza...“* Článek dalšího vědce daly americké úřady pro jistotu zabavit a celý náklad hodily do stoupy. Že porušují posvátnou svobodu tisku je nevzrušilo.

V červnu 1950 vypukla korejská válka a ledy se hnuly. Veřejnost se uklidnila a mnoho vědců se navrátilo k válečnému výzkumu. O rok později se konečně začínala rýsovat perspektiva. Faust si podal ruku s čertem.

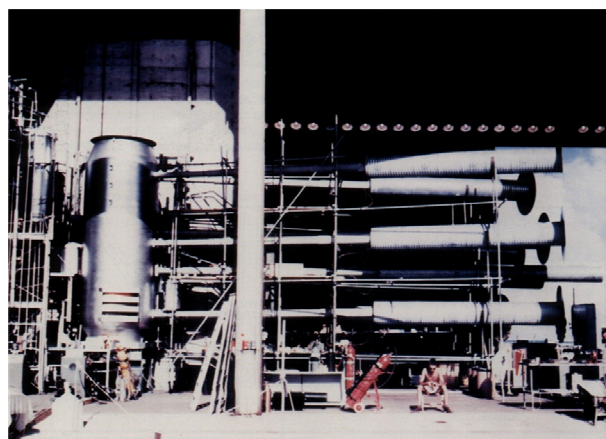
„Dábelská super bomba“ Mike (kódové označení, v němž „M“ znamenalo megatuna) prozatím nebyla použitelná zbraň, jen termonukleární kolos vážící 82 tun. Prvního listopadu 1952 monstrum naposledy zakopalo v ocelovém břiše rodičky a nad bezvýznamným atolem Marshallova souostroví (Eniwetok Atoll) se rozzářilo světlo nové umělé hvězdy. Výbuch uvolnil energii 10,4 megatun TNT a atolový ostrůvek Elugelab (kódový název Flora) byl překotně gumován z map.

První termonukleární „hlavice“ byla postavena na Teller-Ulamově principu v režii J. C. Marka z Los Alamos (Teller se odmítl osobně zúčastnit na vývoji bomby). Primární náloží byla atomová bomba (výbuch uvolnil energii 8 megatun TNT), „zapalovací svíčkou“ k „zapálení“ fuzní reakce bylo plutonium. Sekundární kapalné deuterium pro fúzi ve válcové „termosce“ dodalo energii 2,4 megatun TNT. Obrovské ocelové pouzdro, do něhož byla celá sestava uložena, bylo 80 cm široké a 244 centimetrů dlouhé, se stěnou silnou 25 až 30 cm. Atomový hříb dosáhl během 90 vteřin stratosféry, během další minuty se stabilizoval ve výšce 40 km. Klobouk hříbu se za půl hodiny natáhl na délku 100 km.

O méně než rok později, 8. srpna 1953, oznámil Stalinův nástupce Malenkov (prvním tajemníkem KSSS byl pouze 8 dní, pak pod tlakem Chruščova rezignoval a spokojil se s postem předsedy rady ministrů, aby nakonec skončil ve vyhnanství), že i Sověti mají svého nenasytného bumbříčka. Tentokrát ale, *„však se nezblázníme“*, nebylo na místě. Budulínek se pohodlně vešel do letadla a kdykoli se mohl objevit nad Spojenými státy. Washington byl zděšen. Odpovědět mohl jen atomovými zbraněmi. V závodě

H-bomba Mike by se do letadla nevešla

útroby superbomby Mike

o absolutní zbraň najednou vedl jeho soupeř. Sdělit to veřejnosti se nikdo neodvážil.

Izotop vodíku, tritium, použitý v americkém bádání, vyžadoval teplotu hluboko pod nulou, takže nezbývalo nic jiného, než „bombu“ umístit do obrovité „ledničky“. Sověti své experimenty zahájili s lithiem, které toto omezení nemělo. Americký myšlenkový omyl je o to překvapivější, že už roku 1946 předvídal lithiovou superbombu rakouský fyzik Hans Thirring.

Sovětský svaz se chtěl zviditelnit a předhodil světu politiku poněkud stravitelnější. Nabízel ochotu přistoupit na zákaz i zničení těchto zbraní, učiní-li tak i protivník. Místo, aby se rivalové konečně domluvili, když už své bubáky vystavili na odiv, závody nabíraly takové tempo, jehož slovní akcelerační nenabízel žádný lexikon světa. Raketové nosiče, ponorky, letadla, biologické a chemické zbraně... Nejlepší mozky planety se ukájely perverzní ideou zabíjení. Na vyhrožování se odpovídalo výhrůžkou. Manévry myšlenek se stávaly beznadějnější a zoufalejší. Budoucí války se plánovaly v naději, že k nim nikdy nedojde. Mrtvých milión či stamilióny? Úloha vyřešena! **Přemožený redukován na nulu!**

ex Mike
(krása, která nevěstí nic dobrého)

vrchol operace Ivy Mike

Pak se ale stalo něco, co se stát nemělo. Slavností tabuli masochistů na atolu Bikini osvětlila třífázová prskavka. A daleko, předaleko odtud, se z modrojasného nebe začaly na oceán snášet tropické vločky sněhu. Snad náhodou, snad osudem, plula kolem rybářská loď národa, nejspíš samým peklem vyvoleného otevírat Pandořinu skříňku prokletí. Japonští námořníci netušili, že to nadpozemsky úchvatné je radioaktivní prach. Stihlo je neštěstí, jehož povahu nechápali. Po návratu do domovského přístavu byli zesláblí a smrtelně churaví odvezeni rovnou do nemocnice. První mučedníci fúze!

Tzv. třífázová nebo třístupňová bomba byla založena na kombinaci atomové, vodíkové a „ura-

Malenkov oznamuje stranickým soudruhům, že Sovětský svaz má také vodíkovou pumu

nové“ bomby. Při první fázi, štěpení, dojde k explozi ^{235}U nebo plutonia, která roznítí termonukleární reakci (druhá fáze, slučování). Ve třetí fázi mocný tok neutronů, vzniklý z termonukleární fúze, vyvolá štěpení v plášti bomby, zhotoveného z ^{238}U , a tím zvyšuje celkovou účinnost. Tato bomba byla považována za ničivou až „nadměrně“, neboť mohla radioaktivním spadem silně zamořit 700-800 km². Bomba, která vybuchla na atolu Bikini prvního března 1954, uvolnila větší energii než monstrózní Mike a zahájila novou etapu ve zkouškách vodíkových bomb.

Ani dědeček hříbeček, ani tornádo. Pouze test vodíkové bomby na atolu Bikini. Dámy, tak jak se vám ty plavky nosí?

Do třetice se všeho lidstva zmocnila hrůza. Předešlé bomby útočily jen na svědomí lidí, které na okamžik vyburcovaly, aby vzápětí opět upadlo do někdejší letargie. Nyní smrtonosný mrak obcházel Zemi. Byl v ovzduší nad Amerikami, v dešti nad Evropou a Asií, ve větrech nad Afrikou a Austrálií, v ledu Antarktidy. Najednou si byli všichni rovni. Jedem byl zamořen vzduch, který člověk dýchá, voda, již pije, potraviny, které jí. „Horké“ stroncium se zavrtávalo do kostí admirálů strýčka Sama, „horký“ jód hnízdil ve štítné žláze maršálů za kremelskou zdí.

Genetické byly na poplach.

Mír už nebyl mírem, přitom válka byla nebyla.

Castle Bravo
výbuch první termojaderné bomby, která se už „vešla“ do letadla